

Az MVM Rt. bemutatóterme

Több mint hat éve nyílt meg a IX. kerület Mester utca 7. szám alatt a Magyar Villamos Művek Rt. bemutatóterme. Az Iskolakultúra hasábjain már több alkalommal beszámoltunk e létesítmény céljairól, illetve annak kapcsán az MVM Rt. Iskolai Programjáról. Ez alkalommal felvázoljuk az elért eredményeket, és áttekintést adunk arról, milyen módon tud a pedagógus társadalom bekapcsolódni az ott folyó munkába.

A bemutatóteremben zajló tájékoztatási tevékenység súlypontja az iskolákkal, pedagógus szervezetekkel fenntartott rendszeres kapcsolat. A bemutatótermet a legkülönbözőbb korosztályú vendégek látogatják, leggyakrabban szervezett formában. A csoportok az óvodáskortól egészen az egyetemistákig magukba foglalják az oktatási intézmények teljes skáláját. Rendszeres látogatók a tanári munkaközösségi csoportok is.

A létesítmény gazdag infrastrukturális adottságokkal rendelkezik: egy hatvan főt befogadó előadóterem fogadja a vendégeket. A terem korszerű multimédiás projektorral van felszerelve, melyek a teremben zajló órák szakmai háttérét számos demonstrációs eszközzel biztosítja. E demonstrációs eszközök az erőművek működéséről készült mozgó fényképek, melyek valamennyi elterjedt erőműtípus működését bemutatják látványos, polárfóliás kivitelben. Egy számítógépes program segítségével tetszőleges lakóház vagy lakás elektromos fogyasztását lehet modellezni, egy fogyasztásmérő kerékpárral pedig az ember villamosenergia-termelését tudjuk érzékeltetni. A napenergia hasznosítását, a napelemek működését, vagy a szélenergia-erőműveket makettek mutatják be. A látogatók látványos világító sémátblákon keresztül ismerkedhetnek meg a villamosenergia-rendszerrel, a villamos hálózat felépítésével, az üzemi irányítással.

Nagyszámú filmanyagunk a különböző korosztályú diák-, illetve pedagóguscsoportok számára készült, ezt egészítik ki a vetíthető ábrák, grafikonok. Filmjeink bemutatják a villamosenergia-rendszert, a különböző erőműtípusokban lejátszódó energiaátalakítási folyamatokat, az áram gazdaságos és

biztonságos szállítását és elosztását. Több film foglalkozik az energetika környezetvédelmi vonatkozásaival, a légköri kibocsátások csökkentésének, a radioaktív hulladékok elhelyezésének lehetőségeivel. A villamos balesetek megelőzésére készült filmek a háztartásban és a közterületeken előforduló veszélyekre hívják fel a figyelmet.

Mindezen eszközök felhasználásával rugalmasan összeállítható foglalkozások tartathatók meg. A sokféle kiadvány révén az előadásokon, órákon közölt információk jó része írásos, elvihető formában is megtekinthető.

A Mester utcai bemutatóterem azonban nemcsak a folyamatos foglalkozások révén áll kapcsolatban az oktatási intézményekkel. Az MVM Rt. és az áramszolgáltató részvénytársaságok hatodik éve hirdetik meg energetikai pályázatukat a diákság számára. A kétfordulós pályázat első fordulójában a pályázatokat a területileg illetékes áramszolgáltatókhoz kell beküldeni, második körben a továbbjutott pályamunkákat az MVM és az áramszolgáltatók közös szakértő zsűrije értékeli neves fotó- és képzőművészek bevonásával. Évről évre több ezer pályázat érkezik be: rajzok, festmények, fotók, montázsok, makettek.

A bemutatóterem különböző fizika-, technika-, környezetvédelmi vetélkedők, díjkiosztó ünnepségek kedvelt színhelye is. Immár hagyományos kapcsolatunk van a Fővárosi Pedagógiai Intézet által koordinált technika és fizika munkaközösségekkel, gyakran tartanak nálunk megbeszéléseket, szakmai előadásokat. A Budapesti Műszaki Egyetem Villamosmérnöki Karával, a Kandó Kálmán és Bánki Donát műszaki főiskolák tanszékeivel is rendszeres a kapcsolat.

Termünk a nyári vakáció ideje alatt is nyitva van. Várjuk mindazokat az óvodás- és napközi táboros pedagógusokat, akik a Budapesten nyaraló gyerekek számára szeretnének tartalmas és érdekes programot nyújtani.

A bemutatótermi foglalkozást általános előadással nyitjuk meg, ahol helyet kap a villamosenergia-iparág rövid bemutatása, balesetvédelmi, környezetvédelmi és energiahatékonysági kérdések. A foglalkozások olyan interaktív, párbeszédés formában zajlanak, amelyben az érintett témakörök a tanulók érdeklődési körének megfelelően változhatnak. A gyerekek filmeket láthatnak az áram használata közben felmerült kérdésekről. A teremben található demonstrációs eszközöket a hozzánk ellátogató diákok nemcsak megnézhetik, de ki is próbálhatják. A legfiatalabbak rajzolhatnak, illetve az árammal kapcsolatos kifestőket színezhetik.

A bemutatóterem életéhez vetélkedők rendezése is hozzátartozik. Itt a résztvevők energetikával kapcsolatos totókat töltenek ki. Az ÁNTSZ-szel kialakult jó kapcsolatunknak köszönhetően nemcsak a bemutatóteremben, hanem külső helyszíneken, például művelődési házakban is megjelenünk. Ellátogatunk iskolákhoz is, ahol rendhagyó óra keretében különböző korosztályú tanulókkal beszélgetünk az árammal kapcsolatos témákról.

A bemutatóterem a 218-0002 telefonszámon, előzetes bejelentkezés alapján látogatható csoportosan, munkanapokon 8–16 óráig. A szakmai színvonalról pedagógus végzettségű kollégánk gondoskodik.

Megkértük néhány rendszeresen visszatérő vendégünket, mondja el véleményét, benyomásait a bemutatóteremről.

Nagy Attiláné, a Fővárosi Pedagógiai Intézet vezető szaktanácsadója évek óta részt vesz rendezvényeinken, számtalan közös előadásunkon, vetélkedőkön:

Pár évvel ezelőtt ismerkedtem meg a bemutatóterem céljával, feladataival, törekvéseivel. Ennek hatására ismertettük meg a pedagógusokkal, a munkaközösségekkel, majd később a gyerekekkel is a bemutatóterem foglalkozásait, gazdag videoanyagát és demonstrációs eszközeit. Először csak a tanárok szűk rétege járt ide, de

mára szinte magáénak érzi a budapesti pedagógus társadalom. Itt mindig valami érdekes dologgal találkoznak, mindig arra irányítják a figyelmet, ami a mindennapi élettel kapcsolatos, és ez persze szorosan kapcsolódik a mi területünkhöz, a technika és háztartástan tantárgyakhoz. Nagyon örülök annak, hogy olyan kollégákat ismerhettem meg a bemutatóteremben dolgozók közt, akik hivatásuknak érzik, hogy ezt a területet tanítási gyakorlatukba beépítve ismerhessük meg.

Munkaközösségi foglalkozásokat tartunk, fórumokat, általános iskolai versenyeket, különböző diákrendezvényeket, szemináriumokat, tanfolyamokat szervezünk ebben a létesítményben. A bemutatóterem vezetője kiváló előadókat hívott meg az MVM Rt.-ből.

Azt hiszem, mi, tanárok elmondhatjuk, hogy ott-honra találtunk a bemutatóteremben: a foglalkozásaink nagy része itt bonyolódik le. Külön szeretném kiemelni, hogy a teremben látható anyagok a háztartástan oktatása során is számos segítséget jelenthetnek, különösen, hogy minden itt fellelhető információs anyagot az energiahatékonyság és a környezettudatosság szemlélete jellemez.

Zombory Miklós, a XI. kerület Teleky Blanka Általános Iskola tanára. Huszonegyedik éve dolgozik az iskolában és oktatja a technika tantárgyat:

1993 őszén látogattam el először a bemutatóterembe egy csoporttal, technika munkaközösségi foglalkozásra, s nagyon megtetszett a terem programja. Bármikor jövök erre, mindig valamilyen technikai újdonsággal ismertetnek meg, kiadvány formájában, filmekben, számítógépes programokon, vagy akár szóban.

Elég körülményes eljutnunk ide Kelenföldről, így sajnos nem tudok olyan gyakran eljönni, ahányszor szeretnék. Általában kéthavonta benézek a bemutatóterembe, így nagyon sok információhoz jutok hozzá. Az iskolában a villamos energia előállításáról, szállításáról és felhasználásáról bemutatott anyagok nem eléggé szemléletesek, ezért úgy hiszem, hogy például az itt megnézhető látványos filmek sokkal közelebb hozzák az energetikát a gyerekekhez. Ez azért is fontos, mert az átlagember és -diák számára lényegében nem adatik meg a lehetőség, hogy a nagy energetikai létesítményeket személyesen is megtapasztalja, megismerje. Ebben segítenek sokat az itt látható filmek. Ezeket megtekintve nemcsak hogy kérdéseket lehet feltenni, melyekre szakszerű válaszokat kapunk, hanem szóban is kiegészítik a filmben látottakat, hallottakat újdonságokkal, ami persze nem ugyanaz, mintha egy tanár tenné, aki talán nem is járt erőműben.

A bemutatóterem programjairól levélben is értesítenek minket. Nagyon sok mindenben segíti munkámat a létesítmény iskolai programja, hiszen nyolcadik osztályban, technikában, első félévben kilenc órám van, a második félévben mintegy húsz, amelyekben a gyerekek a villamos energiáról tanulnak részletesen. Ennyi óra alatt megtanítani az erôműtől a fogyasztóig terjedő, meglehetősen bonyolult rendszert szinte képtelenség. Nem is beszélve arról, hogy mennyivel szemléletesebb az energetikát filmekben, demonstrációs eszközökön keresztül megismertetni, mint a száraz tananyagot keresztül. A bemutatóteremben lévő erôművi mozgó sémák nagyon jól szemléltetik és kiegészítik azt, amit a tanulók az erôművekről hallanak az órán. Szintén nagy segítség a számítógépes program, amely a lakás fogyasztását modellezi, arányaiban mutatja meg az elektromos készülékek havi fogyasztását.

Én azt javaslom, hogy még több videofilm készüljön, méghozzá részletekről, hiszen ezzel lehet igazán „megfoghatóvá” tenni az energetikát.

Hemrik Jánosné, technika szakos tanár:

Azt hiszem, 1994-ben, akkori törzsiskolám, a XII. kerületi Virányosi Általános Iskola küldött el egy technikatanároknak meghirdetett munkaközösségi alakuló ülésre, melyet itt, a bemutatóteremben rendeztek meg. Nem sokkal ezután meghívást kaptam egy továbbképzésre, melyet bécsi professzorok vezettek, s amely a lakáskultúra témakörében technikatanárokat oktatott három napon keresztül. Már a technikatanároknak rendezett összejövetelen is módunk volt megismerkedni a Bemutatóterem funkcióival, szolgáltatásaival, sok hasznos szóróanyag birtokosa lettem, s ez a kapcsolat csak mélyült a három nap során. A törődés, a kedvesség, a szervezethezesség, a maximális figyelem tanúi lehetünk, és ez kihatással volt a továbbképzés hangulatára is. Szívesen voltunk együtt ebben a barátságos környezetben. Itt kaptam először felhívást a diákpályázatra, amely felkeltette figyelmemet, hiszen a pályázatok témái mind a ben-

nünket foglalkoztató való világgal kapcsolatosak. „Barátságos energia...”?

Ezzel igenis érdemes foglalkozni. Előzőleg már tanulóimból összeverbuvált kis csapataimmal, akikkel más pályázatokon már részt vettünk – és nyertünk –, nekiláttunk a munkának. A pályázatra tavaly már ötödik alkalommal nevezünk be. A témák érdekesekek, a lebonyolítás korrekt, igazságos, az egész országot megmozgatja és a döbbenet erejével hat rám minden évben az a tapasztalat, hogy mennyi rendkívül tehetséges fiatal van Magyarországon, akik hasonló pályázatok híján maguk sem lennének igazán tisztában kreativitásukkal és művészi hajlamaikkal.

A díjazás is korrekt és magas szintű, valamint a díjazók nem felejtkeznek meg a pedagógusok munkájának megbecsüléséről sem, amely mint tudvalevő, nem oly nagy divat nálunk. Meg kell mondjam, saját kreativitásom is e pályázatok hatására fejleszttem, mert a pályázati felhívás után egy-két hétig gondolkozván, egy reggel mindig arra ébredek, hogy megálmodtam a következő pályázati munkát...

A bemutatóteremben kulturált körülmények között audiovizuális eszközök és játéknak is beillő makettek segítségével tájékoztatják a diákokat arról, hogy az a „láthatatlan” energia igenis látható. Javaslatom mindösszesen annyi, hogy talán még nagyobb propagandát kellene kifejteni az iskolák között a programokkal kapcsolatban. Tudom, hogy így is állandó a „telt ház”, de talán az iskolákban dolgozó pedagógusok sem tudnak arról, milyen lehetőségük van arra, hogy diákjaiknak élményekkel megerősített tudást nyújtsanak. És akkor még nem is beszéltem a technikaoktatás és a bemutatóterem kapcsolatában rejlő lehetőségekről, amelyek valóban hozzájárulhatnak, hogy egy kicsit nagyobb megbecsülésnek örvendhessen ez a gyermekek számára oly fontos tantárgy.

Köteles Sándor

*Az MVM Rt. Mester utcai
bemutatótermének vezetője*